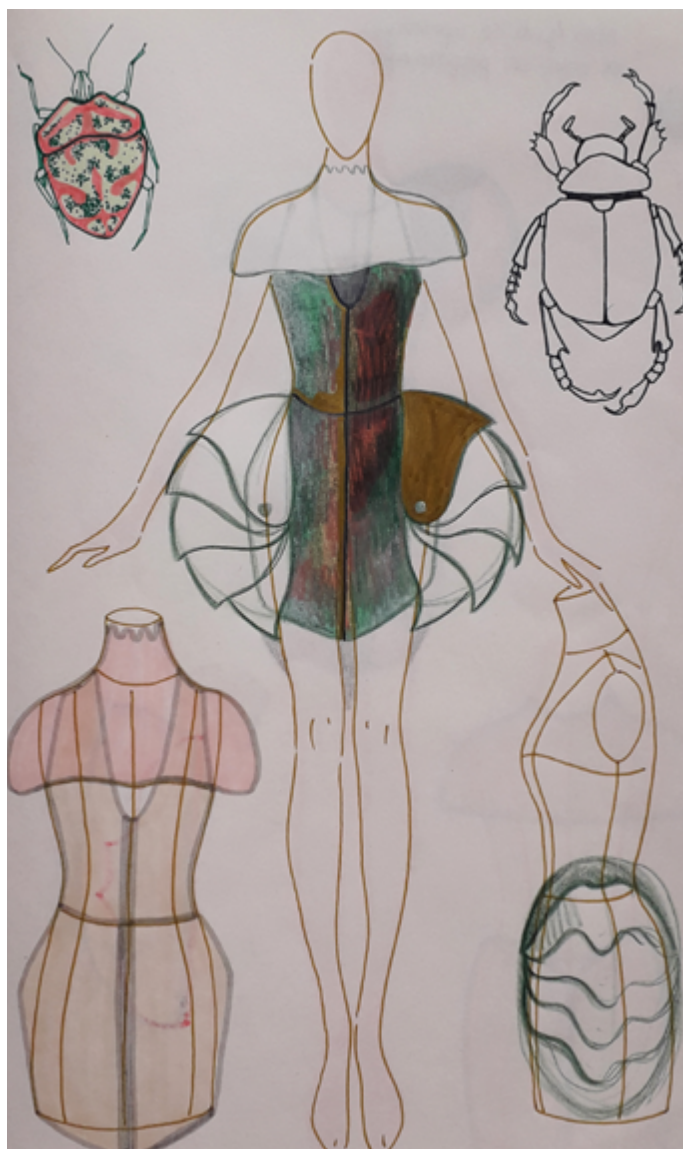


# Палчица, бал буба

Јана Станковски



Годину и по дана након завршетка Факултета примењених уметности, чини ми се да и даље не могу да објединим све утиске који су настали за време основних и мастер студија. Ипак, са сигурношћу могу да кажем да су, подједнако добри као и лоши утисци, дефинисали ко сам сада. Јасно могу да издвојим неколико догађаја који су били од пресудне важности. Углавном су то студентске размене и радионице у оквиру одсека. Студирање је дивно, али без ових искустава, ни упола не бих толико уживала и била подстакнута у експериментисању, истраживању и игри. А на мастер студијама, пре свега, заиста сам дозволила себи да се играм, маштам и експериментишем. Од професорки и професора на одсеку Графика и књига добила сам велику подршку и подстицај да своја интересовања развијам и преиспитујем. Знање које сам стекла на Факултету примењених уметности обухвата различите вештине које су битне за усмерење које сам изабрала а које су мени, у даљем професионалном развоју, биле потребне и веома значиле. На томе сам врло захвална. Иако тренутно не радим у области графике и књиге, осећам се компетентно у ситуацијама када посао од мене то захтева. Од завршетка студија, послови на којима сам радила и радим везани су за модни дизајн. Ипак, то што сам завршила Графику и књигу, а не Сценски костим или Савремено одевање, ни на који начин ме није ограничило. Напротив, дало ми је ширу слику и могућност да своје афинитете у уметности надограђујем.





Од почетка мастер студија сам знала да кроз завршни рад желим да повежем своја различита интересовања која заједно, представљају мене. У процесу стварања те идеје поставила сам себи питање колико далеко могу да одем у том истраживању а да књига и даље остане књига? Шта је дефинише као књигу и да ли би тај објекат у исто време могао да буде и нешто друго? Жеља ми је била да добије и другу, неочекивану улогу, нпр. да буде костим, али у исто време и књига. Циљ ми је био, да ни једно ни друго не буде формом доминантно, да посматрач не буде одмах сигуран шта је то заправо. У току рада, паралелно сам размишљала о повезивању књиге и спајању костима. То је донекле отежало и продужило процес. Истовремено, учинило је процес изазовнијим, занимљивијим, а у потрази за најбољим решењем, научила сам много тога новог.

Мој завршни рад је књига *Палчица, Бал Буба* који је уједно и најкомплекснији рад који сам до тада направила а приказ је мог омиљеног дела цртаног филма *Палчица*. Цела сцена је музичка нумера која почиње тако што *Палчица* одлази на бал, прерушена у бубу. Кроз израду скица, нисам имала идеју да то буде једна одређена буба, већ сам комбинацијом карактеристика многих дошла до модела који користим у свом раду.

Често размишљам о томе колико су цртани филмови утицали на мене, мој начин изражавања и ликовност. Велики сам филмофил и углавном се сећам свега што сам гледала, али неколико пута ми се ипак десило да





схватим да сам потпуно заборавила на неки филм. И можда вам је познат осећај када се таквог драгуља сетите, па га још и поново погледате. Одједном сте поново у том свету и хвата вас језа колико је све познато, као неко место на ком сте давно, давно били. Сећате се укуса, мириса, меканог материјала дуге хаљине под прстима... Палчица, коју сам неописиво волела и безброј пута је гледала, у неком је тренутку потпуно ишчезла из мог памћења. Питам се када и зашто се то десило. Пре две године, изненада сам је се сетила! Сетила сам се ње, принца Корнелијуса, његовог бумбара и ласте Жакамоа. Тог дана, и неколико дана за редом, гледала сам овај филм више пута, слушала га у позадини док цртам, и сви дијалози и све песме поново су били у мојој глави. Огромне латице поново су постале опипљиве и познате, као да сам их лично држала и испод њих се скривала од кише. Осећам тежину Палчичине косе која се креће као једна маса пластелина, као да је моја. Захваљујући овом снажном носталгичном осећају који ме је, као сан, обузео, добила сам жељу да део ове приче представим кроз свој рад.

На страницама књиге Палчица, Бал Буба извезен је текст песме коју бубе певају за време бала и кроз коју је типографски описана та сцена. Зато што сам костим представља илустрацију текста, нисам желела да постоје илустрације на страницама, па сам одлучила да текст потпуно попуњава сваку страну. Са једне стране материјала је извезен текст а са друге чиста, сјајна површина. Свака страница, осим што представља страну књиге, истовремено представља и део костима који се може обући када се склопи. Склапа се помоћу металних дрикера који сваки део има. Можемо рећи да костим постаје велика илустрација коју онај ко је носи оживљава. На тај начин, тај исти костим можемо посматрати као позоришну сцену, јер текст „излази“ из књиге у виду костима. Управо, склапањем ове књиге-костима желела сам да читаоцу песме о Балу буба пружим могућност да буде део ње, да уђе у њу и да на неки другачији начин доживи читање књиге. (слика 4) Из практичних разлога, како костим не би изгубио форму, одлучила сам да делови буду раздвојени на местима на којима би се нашли шавови. На тај начин, аутоматски сам добила и стране у књизи.

Овим радом отворила сам тему којом желим да наставим да се бавим и сваки пут одлазим корак даље. Следећи корак могао би да буде приказ целе једне приче кроз више књига које би представљале више различитих сцена или одломака. Кроз свој завршни рад, научила сам шта значи посветити се сваком сегменту рада и колико захтевно то може бити. Својим радом желим да причам приче, на најразличитије начине. Зато је књига медиј у ком сам се пронашла, и надам се, показала да је књига све што има наратив. Чак и ако је то данас костим, а сутра можда нешто сасвим другачије.





МО ДУШО

ПАУ

НЕ ЋЕ И

ЈУ

се

НЕ ПРИВЛАЧ

НИЈЕ ЗА ТЕБЕ

реч је. грађа

МИ ЈЕ ДУШО,

→ РУЖНА

РУЖНА

ТАКО ЈЕ РУЖНА

ПРЕБОЛЕЋЕШ МЕ.

ПОВРЕЂУЈЕ МОЈА ОСЕЋАЊА

НАДАМ СЕ ДАСЕ НЕ